

Tafsiira Suuratu Al-Ankabuut-Kutaa 7

Description

Roorroo Ummata Nabii Ibraahim

Nabii Ibraahim (aleyh salaam) ummata isaa Rabbii tokkicha akka gabbaranii fi sanama gabbaruu akka dhiisan affeeraa ture. Kan kana godhuuf faayda isaaniitiif jedheeti. Garuu deebiin ummanni kuni isaaf deebisee deebii roorroo taâ€™™eedha.

فَمَا كَانَتْ جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنْجَاهُ
اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾

â€Deebiin ummata isaas, â€Isa ajjeesaa yookiin isa gubaa.â€• jechuu malee waan biraa hin turre. Rabbiinis ibidda irraa isa baraare. Dhugumatti, kana keessa namoota amananiif mallattooletu jira.â€• Suuratu Al-Ankabuut 29:24

Kana jechuun yommuu Nabii Ibraahim ummata isaatiin, â€Rabbiin gabbaraa, Isa sodaadhaa. Yoo kan beektan taatan santu isiniif caala.â€• Jedheen, deebiin ummata sanii, â€Isa ajjeesaa yookiin isa gubaaâ€• waliin jechuu malee homaa hin turre. Isaaniis kana ni hojjatan. Ibiddaan Nabii Ibraahimin gubuu ni barbaadan. Kanaafu, ibidda guddaa isaaf qabsiisan. Ergasii achi keessatti isa darban. Ergasii Rabbiin subhaanahu wa taâ€™™aalaa ibidda kanarraa ni baraare. Akka ibiddi kuni isa gubu hin taasisne. [1] Inumaa qabbanaa fi nageenya godheef. Rabbiin subhaanahu wa taâ€™™aalaa ni jedha:

قُلْنَا يَنْفِرْ كُونِي بِرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ ﴿٦٩﴾

â€Yaa ibidda! Ibraahimin irratti qabbanaa fi nagaa taâ€™™iaâ€• jenne.â€• Suuratu Al-Anbiyaa 21:69

â€Dhugumatti, kana keessa namoota amananiif mallattooletu jira.â€• kana jechuun Ibraahimin ibidda irraa baraaruu keessa namoota Rabbiitti amananii fi shariâ€™™aa Isaatti hojjataniif mallattoolee fi ragaaleetu jira. [2]

Mee mallattoolee kanniin keessaa muraasaa haa kaasnu:

1ffaa-Ibiddi kuni garmalee guddachuu waliin dhiibbaa isarratti hin geessine. Namoonni sunniin isa gubuuf qoraan baayâ€™™ee walitti qabanii ibidda qabsiisan. Garuu yommuu Ibraahimin keessatti darban homaa isa hin goone.

2ffaa-Ibidda guddaa kanarraa baraarun dandeetti Rabbii, kabaja Ergamaa Isaa, waadaa Isaa dhugaa

gochuu fi diinota Isaa salphisuu agarsiisa. Akkasumas, uumamtoonni hundi Rabbiif kan ajajamanii fi bulan agarsiisa. Ibiddi kuni ajaja Isaatin qabbanaa fi nageenya taâ€™TMe.

3ffaaâ€“ shira namoota waan badaa isatti yaadanii jalaa fashaleessu.

4ffaa-obsaa fi dandaâ€™TMuu Nabii Ibraahim. Sababni isaas, dhimma akkanaa kana namoota akka Nabii Ibraahim (aleyh salaam) taâ€™TMan malee eenyulle irratti hin gootomu.

Garuu mallattoolee kanniinitti kan fayyadamu fi hubatu namoota amananiidha. Namoonni hin amanne homaa itti hin fayyadaman.[\[3\]](#)

﴿وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُمْ مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَنًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا
وَمَا وَلَّيْكُمْ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّصِيرِينَ﴾

â€œNi jedhe, â€œRabbii gadiitti sanamoota [gabbaramoo] kan godhattaniif jireenya addunyaa keessatti jidduu keessanitti wal jaallachuuf qofa. Ergasii Guyyaa Qiyaamaa gariin keessan garii morma, gariin keessan garii abaara. Itti galli keessan ibidda, gargaarttonni homaatu isiniif hin jiran.â€• Suuratu Al-Ankabuut 29:25

Ni jedhe, â€œRabbii gadiitti sanamoota [gabbaramoo] kan godhattaniif jireenya addunyaa keessatti jidduu keessanitti wal jaallachuuf qofa.â€• Kana jechuun Nabii Ibraahim ummata isaatiin akkana jedhe, â€œsanamoota kanniin gabbaramoota kan godhattaniif, hariiroon jaalalaa, wal qunnamuu fi isaan biratti wal gahuun akka itti fufufi. Isin [siidaaleen] kunniin homaa akka hin fayyannee fi hin miine ni beektu.â€•[\[4\]](#)

Kuni hariiroo sabummaa fi biyyummaa irratti ijaarrameen wal fakkaata. Namoonni sabaan tokko taâ€™TMan, sabummaa irratti hundaaâ€™TManii wal jaallatu. Namoonni biyyaan tokko taâ€™TManiis biyyummaa irratti hundaaâ€™TManii wal jaallatu. Namoonni amanti tokko qabaniis amanti san irratti hundaaâ€™TMani wal jaallatu. Tarii amantiin kuni amanti sobaa taâ€™TMuu dandaâ€™TMa. Haaluma kanaan, ummanni sanama gabbaraniis hariiroon isaan tokkoomsu fi wal jaallachiisu sanama gabbaruudha.

Nabii Ibraahimis (aleyh salaam) kana hubachuun ummata isaatiin akkana jedhe: â€œWalitti dhufeenyaa fi jaalala keessan Rabbii oltaâ€™TMaa gabbaruu irratti ijaaru dhiistanii sanama gabbaruu irratti ijaartan. Garuu wal jaallachuun keessan kuni jireenya addunyaa tana qofa keessatti taâ€™TMa. â€œ**Ergasii Guyyaa Qiyaamaa gariin keessan garii morma, gariin keessan garii abaara. Itti galli keessan ibidda, gargaarttonni homaatu isiniif hin jiran.**â€• Kana jechuun Guyyaa Qiyaamaa gariin keessan kan biraa irraa qulqullaaâ€™TMa, wanta isin jidduu ture wal waakkattu. Gariin keessan garii abaara. Hordofaan hogganaa abaara. Gahuumsa dhumaa keessanis ibidda. Gargaaraan isin gargaaru hin jiru, baraaraan adabbii (azaaba) Rabbii irraa isin baraaru hin jiru. Kuni haala kaafirootati. Haalli muâ€™TMmintoota faallaa kanaati.[\[5\]](#)

Namoonni harâ€™a addunyaa keessatti amanti sobaa irratti wal jaallatan
Guyyaa Qiyaamaa diina walitti taâ€™u.

﴿فَأَمَّنَ لَهُ لُوطٌ وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ﴾

âœLuuxis isaaf ni amane. Innis, â~Dhugumatti, ani gara Gooftaa kiyyaatti godaanaadha.
Dhugumatti, Inni Injifataa, Ogeessa.â~ jedhe.â• Suuratu Al-Ankabuut 29:26

Luux ilma obboleessa Ibraahim ture. Luux Ibraahimin dhugoomse isa hordofe. Nabii Ibraahimis ummata
isaa gara tawhiidaatti waamun buâ€™aa buusaa akka hin jirre yommuu argu, âœdhugumatti ani gara
Gooftaa kiyyaatti godaana.â• jedhe. Kana jechuun biyya badiin itti hojjatamu dhiisee biyya Rabbiin
qofti itti gabbaramutti godaana.[6] Biyyi tunis Shaami (Filisxeemi fi naannawa ishii).

وَوَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَالْكِتَابَ
وَأَتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ لَمِنَ الصَّالِحِينَ

âœIsâ€™haaqi fi Yaâ€™aquubinis isaaf kennine. Sanyii isaa keessatti nabiyyummaa fi kitaaba
goone. Addunyaa keessatti mindaa isaa isaaf kennine. Dhugumatti, inni Aakhirattis saalihoota
irraayyi.â• Suuratu Al-Ankabuut 29:27

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa Nabii Ibraahim qormaata guddaa erga darbee fi gara Shaam erga
godaane booda, akka ilmaatti Isâ€™haaqin kenneef. Ilma ilmaa kan taâ€™e Yaâ€™aquubinis isaaf
kenne. Yaâ€™aquub ilma Isâ€™haaqi. Akkuma beekkamu abbaan ilma ilma isaa akka ilmoo ofiitti
ilaala.

âœSanyii isaa keessatti nabiyyummaa fi kitaaba goone.â• Nabii Ibraahimin booda nabiyyiin
tokkooyyu hin dhufne sanyii isaatirraa yoo taâ€™e malee. Kitaabni sanyii isaa irratti malee hin buune.[7]
Nabii Ibraahimin booda Ismaa’il irraa jalqabee hanga Iisaa fi Muhammadin (SAW) gahutti
nabiyyonni hundii sanyii isaa irraa turan. Kitaabban akka Tawraat, Zabuur, Injiili fi Qurâ€™aanaa sanyii
isaa irratti buufaman. Kuni tola Rabbiiti. Inni nama fedheef tola Isaa kenna. Dhugumatti, Inni beekaadha,
Ogeessa (Hakiim).

âœAddunyaa keessatti mindaa isaa isaaf kennine. Dhugumatti, inni Aakhirattis saalihoota
irraayyi.â• Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa mindaa lama walitti isaaf qabe: mindaa addunyaa:
kunis diinota isaa irratti injifannoo isaaf kennu, maqaa gaariin dhaloota hunda keessatti kaafamu, ilmaan
isaatti gammaduu fi isaan (ilmaan isaa) baayâ€™achuu, rizqii gaarii fi kanneen biroo. Mindaa Aakhirah:
kunis garee saalihotaa keessaa taâ€™uudha.

Saalihoonni namoota gaggaarii sadarkaa olaanaa qabaniidha. Asitti wanti barbaadame gosoota saalihota olaanaa taaniidha. Isaanis nabiiyyoota fi Ergamtoota.[8]

Faayda Aayah tana irraa argatan:

1ffaa-Sanyiin Rabbiin namaaf kennu kennaa Rabbi oltaanaa irraayyi: “Isaaf kennine” waan jedhuuf. Garuu yoo namni isaan keessatti haqa Rabbi gate kennaan kuni tarii qormaata taanu danda’a. Yoo isaan barsiisee fi qajeelche immoo mindaa irratti argata. Yeroo baay’ee namni ilmaan isaa guddisuu fi barsisuu keessatti wanta Rabbiin dirqama godhe yoo hojjate, ilmaan isaa kuni ni fooyya’u.

2ffaa-Namni mindaan (ajriin) isaa addunyaa keessatti isaaf ariifatamu danda’a. Jecha Rabbi subhaanahu wa taanaa kanaaf: “**Addunyaa keessatti mindaa isaa isaaf kennine.**”

Mu’aminaaf mindaa isaa addunyaa keessatti isaaf ariifachiisuun mindaa Aakhiraa akka dhabuutti hin lakkaawamu. Kanaafi akkana jedhe, “**Dhugumatti, inni Aakhirattis saalihoota irraayyi.**”

Faayda kanarratti dabalatee, addunyaa keessatti mindaa mu’aminaaf ariifachiisuun qananii Rabbiin irraa gabrichaaf taaneedha. Sababni isaas, namni kuni bu’anaa hojii gaarii isaa arguun hojii gaarii hojjachu irratti kakka’uumsa horata. Bu’anaan kuni wantoota alaa irratti yookiin nafsee namaa keessattis taanu danda’a.

Mindaa hojii gaggaarii irraa fakkeenya kanaa: namni gammachuu, ifaa fi hojii gaariitti boqachuu qalbii isaa keessatti argachuudha. Kuni shakkii hin qabu mindaa ariifataa irraayyi. Fakkeenya wantoota alaa immoo abjuun gaariin nama gammachiistu isaaf mul’achuudha.[9] Kanaafu, hojii gaggaarii ikhlaasan hojjachuun mindaa addunyaa fi Aakhirah argachuuf sababa guddaa taana.

Namni Rabbi oltaanaa ajajamu mindaan guddaan addunyaa keessatti argatu: gammachuu fi tasgabbi qalbiiti. Aakhiratti immoo Jannata.

[1] Tafsiir Xabarii-18/381 [2] Tafsiir Muyassar-399 [3] Tafsiir Qur’aaniil Kariim-Suuratu Ankabuut-fuula 110-111, Ibn Useymiin, Tafsiir Tahriir wa Tanwiir-20/235 [4] Zaadul Masiir-1081 [5] Tafsiir Ibn Kasiir-6/55 [6] Tafsiir Sa’adii-738, Tafsiir Tahriir wa tanwiir-20/238 [7] Tafsiir Sa’adii-739 [8] Tafsiir Tahriir wa Tanwiir-20/239, Tafsiir Qur’aaniil Kariim-Suuratu Ankabuut-fuula 132, Ibn Useymiin [9] Tafsiir Qur’aaniil Kariim-Suuratu Ankabuut-fuula 132-134, Ibn Useymiin

Date Created

July 28, 2020

Author

admin